

Atte Harjanne vihr

Kirjallinen kysymys ydinvoMAINVESTOINTIEN EDellytyksistä Euroopassa

Eduskunnan puhemiehelle

Ilmastomuutoksen hillintä siedettävälle tasolle ja lajikadon pysäyttäminen ovat välttämättömiä edellytyksiä kestäväälle hyvinvoinnille tulevaisuudessa Suomessa ja maailmalla. Hallitusohjelma linjaakin Suomen näyttävän tietä ilmastomuutoksen hillitsemisessä ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. Hallitusohjelmassa linjataan myös EU:n ilmastotoimien vahvistamisesta.

Energiatalous on avainasemassa päästövähennysten saavuttamisessa. Sähkön ja lämmön tuotannossa on luovuttava fossiilisista polttoaineista, ja sähkön osuutta koko energiankäytöstä on kasvatettava. Riittävä päästöttömän energian saatavuus on edellytys myös päästöjä aiheuttavan teollisuustuotannon dekarbonisointiin. Esimerkiksi Kemianteollisuus on Suomessa alustavissa arvioissaan esittänyt, että sähkön tarve alalla tulee hiilineutraalisuuteen edettäessä lähes viisinkertaistumaan.

Puhtaan energian tarpeen mittakaava huomioiden on tärkeää, että edellytykset kaiken vähäpäästöisen energiantuotannon lisäämiseen paranevat. Nopeasti kasvavien tuuli- ja aurinkoenergian ja geotermisen lämmön ohella tarvitaan todennäköisesti uusia ydinvoMAINVESTOINTEJA. Bioenergian käyttöön laajentamismahdollisuudet ovat erittäin rajalliset, sillä biomassan energiakäyttöä rajoittavat tarpeet hiilinieluille ja -varastoille, luonnon monimuotoisuuden suojelulle ja biopohjaisten tuotteiden valmistamiselle.

Euroopan unionin piirissä suhtautuminen ydinvoimaan vaihtelee jäsenvaltioiden välillä, ja siihen on suhtauduttu monelta osin kriittisesti. Ydinvoima rajattiin ulos esityksessä Oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta ¹ (JTF), ja maaliskuussa 2020 EU:n asiantuntijaryhmä ² esitti, että ydinvoima rajattaisiin ulos ns. kestävästä rahoituksen piiristä (EU Taxonomy). Kuitenkin esimerkiksi Euroopan komission oma ilmastovisio vuodelta 2018 ³ käytännössä edellyttää uusia ydinvoMAINVESTOINTEJA. Myös hallitustenvälisen ilmastopaneeli IPCC:n 1,5 asteen erikoisraportin ⁴ päästövä-

1 European Commission, 2020, Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council establishing the Just Transition Fund. [URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/fs_20_50]

2 European Commission, 2020, Technical annex to the TEG final report on the EU taxonomy. [URL: https://ec.europa.eu/info/files/200309-sustainable-finance-teg-final-report-taxonomy-annexes_en]

3 European Commission, 2018, A Clean Planet for all - A European strategic long-term vision for a prosperous, modern, competitive and climate neutral economy [URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52018DC0773>]

Kirjallinen kysymys KK 162/2020 vp

hennyspoluissa ydinvoimaa rakennetaan lisää. Erityisesti pienet ja modulaariset ydinvoimalat ovat lupaava teknologia teollisuuden ja lämmityksen päästövähennyksiin.

Ydinvoimaa vastustavat linjaukset vaarantavat Suomen ja EU:n ilmastotavoitteiden toteutumisen ja osaltaan hidastavat ilmastokriisin ratkaisua globaalisti. Ne myös vaikeuttavat luonnon monimuotoisuuden suojelua, kun paine bioenergian käytön lisäämiseen kasvaa. Lisäksi ydinvoiman poliittinen rajoittaminen todennäköisesti lisää riippuvuutta fossiilisesta maakaasusta, mikä on haitallista ilmaston ohella Euroopan energiaturvallisuudelle.

Euroopan unionin ilmasto- ja biodiversiteettipolitiikassa on tärkeää asettaa päämäärät keinojen edelle ja arvioida eri teknologioiden hyötyjä ja haittoja tasapuolisesti.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus toimii sen estämiseksi, että Euroopan unionin kestävän rahoituksen kriteeristöllä heikennetään ydinvoimainvestointien edellytyksiä ja vaarannetaan Pariisin ilmastopöytäkirjan mukaisten tavoitteiden saavuttaminen?

Helsingissä 11.3.2020

Atte Harjanne vihr

4 IPCC, 2018: Summary for Policymakers. In: Global warming of 1.5°C. An IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty [V. Masson-Delmotte, P. Zhai, H. O. Pörtner, D. Roberts, J. Skea, P.R. Shukla, A. Pirani, W. Moufouma-Okia, C. Péan, R. Pidcock, S. Connors, J. B. R. Matthews, Y. Chen, X. Zhou, M. I. Gomis, E. Lonnoy, T. Maycock, M. Tignor, T. Waterfield (eds.)]